

Ñanj kartâ nânj huin gachrûn

Apóstol Pablo riñan nej

EFESIOS

Ga'nín Pablo nuguan' nî'ñanj an riñan nej dinînt nne ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso

1 Ñùnj huin Pablo, nî Ma'an Ña'anj an huin sa garan' ruhuâ si gahuín sí ga'anj gidigân sinîn si-nùguàn' Ma'an Jesucristo, nî ga'nín ñanj karta nan hua riñan nej suj nne ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso nej suj huin sa gèe nî nej suj hue'ê dagahuin riñan Ma'an Señor Jesucristo. ² Ma'an Ña'anj an huin Rej nê' nî huej huin Rej Ma'an Señor Jesucristo, nî gi'hiaj sunu nî gi'hia si ga dîn'inj riñan nej suj.

**Ûta hue'ê hua sa gi'hiaj Ma'an Cristo
ngà nej guiè nikò' ruku**

³ Ga'min hue'ê nê' yi'í Ma'an Ña'anj, huin rej Ma'an Señor Jesucristo, dadin' gi'hiaj hue'ej ngà nê' ngà daran' nej sa hua hue'ê 'na' ne' yàtà'a ñan nne Ma'an Cristo, ⁴ ngà Cristo ganagui Ma'an Ña'anj an ñùn' àsiñ nîn' gàchin gi'hia yumigui, nî ga'hue gahuín' guiè gèe nî sî ga'hue ga gà' si 'ngo gakîn'in riñun' gui nga gananikin' riñanj mánj, ⁵ ga 'ì ruhuaj ni'in ñùn', nî gi'hiaj yugui ñùn' guendâ nagi'hiaj da'nin nî gahuín' dàj rûn' huin da'nin rayi'í Ma'an Jesucristo, dadin' huê danj garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an nî garânj yinaj, ⁶ ga'min hue'ê nê' dadin' ùta hue'ê gi'hiaj sunuj Ma'an Ña'anj an ngà nê', nî ganahuin ra'a nê' gi'hiaj Ma'an Jesús sa 'ì ruhuaj, ⁷ ngà tun Ma'an Jesús naru'hue nî dunaninj ñùn', nî ginika nimân niko

rayi'î nej si-gakîn' nî ûta nîko sunuj u gi'hia ngà nê', ⁸ dadin' gi'hia si gahuin chr̄un nîn' ruhuô' nî hue'ê garan da'nga ruhuô' dâj gi'hiô', ⁹ gi'hia si garan da'nga' ruhuô' rayi'î nej sa hua huì garan' ruhuaj garan da'nga' ruhuô', dâj rûn' garânj yinaj, nî dâj rûn' ganîn ruhuaj gi'hia, ¹⁰ nî gi'hia si ganahuin chre' daran'anj riñan Ma'an Cristo, nî nga gîsj diû nî ginikaj Ma'an Cristo suun, riñan nej sa màn yàtà'a ngà riñan nej sa màn riñan hio'óo.

¹¹ Nî giri' nî'hiaj nej ñûnj nej judío gùchì' nej ñûnj gane nej ñûnj nngaj, nî ganaguij nej ñûnj dadin' huej gi'hiaj daran'anj dâj rûn' giri raj nî dâj rûn' garan' ruhuaj, ¹² hiô nî nê', gana'huìj sînîn Ma'an Cristo, nî ga'hue gahuîn' sa hua hue'ê' nî sa hua sà'a riñanj. ¹³ Nî rayi'ij gahuin dan gunîn nej suj nej sí nàsìnùnj un, nuguan' yàngà'a, nuguan' gi'hiaj ganānin nej suj, nî nga guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an nî dâj rûn' giyi'ij da'nga'a riñan ñanj huê danj giyi'ij da'nga'a nimân nej suj gi'hiaj Ma'an Espíritu Santo, dadin' gà' gata si ga'nîn ga'na' rèkè Ma'an Espíritu Santo riñan nej suj, ¹⁴ nî Ma'an Espíritu Santo huin sa gi'hiaj ñanj riñanj si yàngà' ganahuin ro'o' nani'hio' nî ganānin' dadin' gà' ganahuin si'hiaj Ma'an Ña'anj an ñùn', guendâ ga'mîn hue'ê nej guì rayi'î Ma'an.

Gachín nî'hiaj Pablo si gi'hiaj Ma'an Ña'anj an si gahuin chr̄un nej dinînt

¹⁵ Rayi'î dan, nî nga gunîn si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an Señor Jesús, nî si 'î ruhuâ nej suj ni'in nej suj daran' nej sô' nitaj si gi'hiaj gakîn'in, ¹⁶ nitaj àmàn giyichin' ruhuâj si gà'huìj si guruhuâ Ma'an Ña'anj an rayi'î nej suj, nî nga ga'mînj ngà Ma'an Ña'anj an nî ganānun ruhuâj ni'ín nej suj nî gachín nî'hia rayi'î nej suj riñan Ma'an. ¹⁷ Da'nga nî Da'anj Ma'an si-Seño nê' Jesucristo, Rej nê' sà' sta'u, ga'hue rikij si gahuin chr̄un nîn' ruhuâ nej suj, nî ga'hue gi'hia garan da'nga' ruhuâ nej suj nî ginî'in nej suj ahuin sa huin Ma'an, ¹⁸ nî Ma'an gi'hiaj gîyîgîn da'nga' nej suj, da'nga nî ga'hue ginî'in nej suj ahuin rayi'î gakîn nej suj nî ahuin sa gànà'huìj

nej suj ganahuin ra'a nej suj, dadin' ùta hua hue'ê sa ganahuin ra'a nej guì gèe, ¹⁹ ùta nìko nì nitaj àmàn huaj ganahuij sa nùkua ngà nè' gà' guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Ña'anj an, nì gurugu'nun ngà sa nùkua dânj rukû', ²⁰ nì gà' gi'hiaj yugui Ma'an Cristo rayi'î dan nì gi'hia si gana'nînj Ma'an Cristo, siganînj nej nîman nì gununej ra'a ne' huà'aj ne' yàtà'a, ²¹ nì gi'hia si gînikaj sun Ma'an Cristo riñan nej sí huin ñaan nì riñan nej sí nìkaj sun, nì riñan nej sí nùkuaj nì riñan nej sí a'nî'n'in, nì a'nînj suun riñan siyugui daran' nej sí siyugui gununâ nej guì, nì sê man riñan diû nânj gînikaj sunj, dadin' gînikaj sunj riñan diû 'na'a nanj ánj. ²² Nì gachrîj Ma'an Ña'anj an riki dakó Ma'an Jesús daran'anj, nì gi'hia si gà'nî'n' Ma'an Jesús riñan nej guì huin si-nùhuij ngà riñan daran' nej rasun, ²³ nì nneè kú Ma'an Cristo huin nej guì nìko' rukuj, nì hua daran' nej rasun riñan Ma'an ga'huij ra'a ninj nì gachra ruhuâ nimân ninj ngà nuguan' sà'aj gi'hia.

Si-sunuj Ma'an Ña'anj an gi'hiaj nì ganatin nej guì

2 Dàj rûn' huin nej guì gà' gahui'i gahuin nej suj rayi'î gakî'n' gi'hiaj nej suj riñan Ma'an Ña'anj an, sanì Ma'an Jesús gi'hiaj ganahuin nì'nà' ma'an nimân nej suj, ² nì gi'hiaj nej suj nej gakî'n' dânj a'ngô diû, nì gahuin chrûn nej suj gi'hiaj nej suj gakî'n' gi'hiaj nej guì nun ni'in Ma'an Ña'anj an, nì gi'hiaj nej suj dàj rûn' garan' ruhuâ sí a'nî'n' riñan nej nanè kîj huua, dadin' huê sô' huin sa ginikaj ñu'unj riñan nej guì nitaj si dagahuin riñan Ma'an Ña'anj an, ³ nì huê siganînj nej guì danj gane' a'ngô diû nì gi'hiô' sa gachín nneè ku', nì gi'hiô' sa garan' ruhuâ nneè ku', nì gi'hiô' sa ganî'n ruhuô', nì rayi'î nej gakî'n' gi'hiô nì gina'an ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in ñùn', dàj rûn' gi'hia ngà a'ngô nej guì gi'hiaj gakî'n'in riñanj. ⁴ Sanì Ma'an Ña'anj an, nì ùta yîru'hue hua ruhuaj, rayi'î dan nì ganatin àko ruhuaj ni'in nè', nì huê dânj nanj ùta nìko ga 'i ruhuaj ni'in nè', ⁵ nì nga nî'n' gahuîn' sí gahui'i rayi'î gakî'n'in, nì Ma'an Cristo gi'hiaj si ganahuin nì'nò' nì si-sunuj

Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj nị gạnạnị nej suj, ⁶ ngà Mạ'an Jesús gạnạnị' siganịnj nej nịman, nị gi'hia si gạne' ngà Mạ'an Cristo Jesús yàtà'a, ⁷ guendâ gịdịganj riñan nej guì gimàn diũ 'nạ' nê' ñạan, dạj nịko du'hue hua si-sunuj Mạ'an nị dạj nịko gạnạnị àko ruhuaj ni'in nê' rayi'f dan dunanịnj nê' ngà Mạ'an Cristo Jesús. ⁸ Dadin' nga si-sunuj Mạ'an Ña'anj an nị gi'hia guyumàn ruhuâ nej suj nị rayi'f dan nị gạnạnị nej suj; sanị sê nej suj huin sa gi'hiaj dan ga'hue gạnạnị nej suj mánj, Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj nị ga'hue gạnạnị chre nej suj nạnj ánj; ⁹ nị sê rayi'f nej sa huạ hue'ê gi'hiaj nej suj dạnj huin nị gạnạnị nej suj mánj, da'nga nị gạ' si 'ngọ nej suj sị gataj si rayi'f nej sa huạ hue'ê gi'hiaj nej suj huin nị gạnạnị nej suj mánj. ¹⁰ Dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj ñùn', nị Mạ'an Jesús huin sa nagi'hiaj nàkà ñùn' guendâ gị'hio' sa huạ hue'ê, nị gạ' huạ yugui sa huạ hue'ê dạnj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nị ga'hue gị'hiaj nê' sa huạ hue'ê dạnj nạnj ánj.

**Guendâ gahui' Mạ'an Jesús riñan rugutsìi nị
gạnạmin nej guì ngà Mạ'an Ña'anj an**

¹¹ Huê dạnj, nị gạnạnị ruhuâ nej suj si a'ngô diũ, nị sí nàsìnùnj un gahun nej suj rayi'f nneè kú nej suj, nị gù'nạj nej suj sí nun gịyì'nê' nnịnj arán raạ nneè nà'ạj dadin' nej sí Israelita nị gahun nej sô' sí gịyì'ne' nnịnj arán raạ nneè nà'ạj. ¹² Nga diũ nà nị nitaj si ni'in nej suj Mạ'an Cristo, nị huạ nịnịnj nej suj riñan yuman' Israel, nị huạ anêj nej suj ngà nuguan' guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà yuman' Israel, nị nitaj nùnj gạnạ'huìj nej suj nị nitaj si ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj yàngà'a mánj. ¹³ A'ngô diũ nị gane anêj nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, sanị hiạj nị ngà tun Mạ'an Cristo Jesús, nị gahun nìchrùn' nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an. ¹⁴ Dadin' Mạ'an huin sa gi'hiaj gạ đin'ịnj ruhuâ nê', nị gi'hia si gạnạhuin nùgụàn'an nej judío ngà nej sí nàsìnùnj un nị gạnạhuin nguèj sô' 'ngọ rìn yuman'an, nị ngà nneè ku nị dunatu chran nịkị'n' dạnịnj nguèj yuman' dạnj, dadin' chran dạnj huin sa gi'hiaj nịnịnj nị

duguninj nguèj yuman' dânj, ¹⁵ nì ngà nneè ku gi'hia ganarè' sa dugunin' nguèj yuman' dânj, nì huê danj nanj ganarè' ley ga'min rayi'f nej gi'nianj an nì nej sun giyi'nin' dagahuin nej sij, nì nagihiaj nùguàn'anj nguèj yi'nin dânj guendâ ganahuin 'ngo rìn yi'nin'in, nì ganahuin ninj 'ngo guì nàkàa, gi'hia si ganahuin dìn'inj riñan nej sô', ¹⁶ nì guendâ gìnìkò' nneè ku riñan rugutsi nì gi'hia si gana'min nguèj yi'nin dânj ngà Mạ'an Ña'anj an nì ganahuin nguèj yi'nin' dânj 'ngo rìn nneè kúu, ni dunahui sa gunin' nguèj yi'nin' dânj.

¹⁷ Ga'naj nì ganataj nuguan' gi'hiaj ga dìn'inj ruhuâ nej suj nun gírì' nì'hiaj gunin si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nì huê danj nanj ganataj nuguan' gi'hiaj ga dìn'inj ruhuâ nej ñúnj gà' nne nìchrùn' riñan Mạ'an Ña'anj an; ¹⁸ dadin' Mạ'an Cristo gi'hiaj si huê 'ngo rìn Mạ'an Espíritu Santo ga'hue ganahuin ra'a nej sí Israelita nì nej sí nàsìnùnj un, nì ga'hue ga'anj nichì guñan nguèj sô' riñan Mạ'an Rej nê' Ña'anj an. ¹⁹ Huê danj, nì nitaj si huin nej suj sí 'na' a'ngô país nì nitaj si huin nej suj sí nàsìnùnj un, dadin' giri' nì'hiaj nej suj ganahuin ra'a nej suj sa ganahuin ra'a nej sí gèe, nì ganakaj dugui' nej suj ngà nej da'ní Mạ'an Ña'anj an, ²⁰ nì huin nej suj dàj rùn' huin 'ngo hue'e, dadin' gahuin nùkuaj nej suj gi'hiaj nej nuguan' gidigán nej sô' gidigán sinin si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ngà nej sô' ganata' dàj gahuin, nì Mạ'an Cristo huin dàj rùn' huin hiěj nne sikúj 'ngo hue'e, ²¹ nì Mạ'an Cristo gi'hiaj ganayumàn da' hua gè hue' dânj, nì ùta hue'ê ganada'a dugui' daran' nej hiěj dânj nda gahuin 'ngo nuhuí gèe; ²² nì huê Mạ'an huin sa gi'hiaj ganahuin nùguàn'àn ruhuâ nej suj, guendâ gahuin nej suj dukuâ Mạ'an Ña'anj an ñan gane Mạ'an Espíritu Santo.

Duguta sun Mạ'an Ña'anj an si gànàt' Pablo si-nùguàn' Ña'anj an riñan nej sí nàsìnùnj un

3 Ñúnj huin Pablo 'ngo sí nne dukuâ ga'a rayi'f guendâ dagahuin riñan Mạ'an Cristo Jesús, nì huê danj nanj nné dukuâ ga'a rayi'f nej suj nej sí nàsìnùnj un, ² nì si gà' gunin

nej suj daj giri ra Ma'an Na'anj an ni daj ganin ako ruhua Ma'an ni duguta sun nunj guenda gananninj si-nuguan'anj riinan nej suj, ³ ni ganadiganj sa hua huì ganin ruhuaj riinanj, ni gà' gachrúnj doj rayi'fi nej nuguan' dânj, ⁴ ni nga gahia nej suj ni ga'hue garan da'nga' ruhua nej suj si gà' garanj da'nga' ruhuaj rayi'fi nej nuguan' ga huì gi'hiaj Ma'an Cristo, ⁵ ni nun ga'hue garan da'nga' ruhua a'ngô nej yi'nin' gimân gà' nâ rayi'fi sa hua huì nânj, daj rún' ganadigân Ma'an Espiritu Santo riinan nej sí gè ga'anj gidigân sinin si-nuguan'anj ngà nej sô' ganata' daj gahuin. ⁶ Dadin' nej sí nâsinunj un ni huaj ganahuin ra'a nej sij ni gahuin nej sij nneè kû Ma'an Cristo Jesús, ni ga'hue ganahuin si'hia nej sij dadin' huê danj gà' ga'huij si-nuguan'anj rayi'fi nuguan' gi'hiaj gananj nej guii.

⁷ Ni huej gi'hiaj si gahuin sí ganatà' si-nuguan' Ma'an Ña'anj an daj rún' hua sunuj rikij riinanj ni daj rún' ùta nukuaj hua Ma'an. ⁸ Ni dânanj ninaj doj huín gà' da' sí hua lij siganinj daran' nej sí gèe, sanj riki Ma'an Ña'anj an si-sunu riinanj ni ganatá riinan nej sí nâsinunj un nuguan' gi'hiaj gananj nej sij ni nitaj daj huaj gùnukuô' gahio' daj hua yiru'hue Ma'an Cristo mánj, ⁹ ni ganatà' hue'ê' riinan daran' nej guii daj ginikaj sun Ma'an Ña'anj an riinan sa hua huì dânj, dadin' gi'ninj huij àsij diú riki ngà Ma'an Ña'anj an, ni huê Ma'an Ña'anj an gi'hiaj daran'anj. ¹⁰ Da'nga ni nej guii huin si-nùhuì Ma'an Jesús ganadigân ginin' nej sí huin ñaan, ni nej sí nikaj sun riinan nej sa màn yatà'a daj hua gà'li riinan sa chrún nin' ruhua Ma'an Ña'anj an, ¹¹ daj rún' ganin ruhuaj gi'hia àsij nâ, ni huê danj ga'hue gi'hiâ ngà Ma'an Cristo Jesús Ma'an si-Seño nê', ¹² ni huê Ma'an huin sa ga'min yàngà' hia ni huej gi'hiaj ga'hue gatuj ni hua yitinj ruhuô' gùchì' guenda guyumân ruhuô' ni'in' Ma'an. ¹³ Rayi'fi dan, ni gachin ni'hia riinan nej suj ni si gininaj ruhua nej suj guenda giran' sânnunj rayi'fi nej suj mánj, dadin' si sà' Ma'an nej suj huin si giran' sânnunj.

Dànanj huaj huin guendâ 'ì ruhuô' gà' da' sa gini'in sta'u'

¹⁴ Rayi'î nânj, nî ganikin' rúdako riñan Ma'an Re' Ña'anj an guendâ gachinj n'hia rayi'î nej suj, ¹⁵ nî huê Ma'an huin sa nàgà'huì' siyugui nej dùguì' nej guì' mán yàtà'a ngà nej guì' mán riñan hio'óo, ¹⁶ nî gachín n'hia riñan Ma'an Rê si rikij, dàj nìko hua sa sà'a riñan Ma'an ga riñan nej suj, nî gi'hia si ganahuin nùkuaj nanè nimân nej suj gi'hiaj Ma'an Espiritu Santo, ¹⁷ nî gùyùmàn ruhuâ nej suj nî gane Ma'an Cristo ruhuâ nimân nej suj, nî dàj rún' ga'anj gùnùn hia'a chrun riki hio'óo nî huê danj ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj nî ga ran ruhuâ nej suj ngà si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ¹⁸ da'nga nî ga'hue garan da'nga ruhuâ nej suj dàj rún' garânj da'nga ruhuâ nej sí gèe, dàj gachrà' nî dàj yè'è nî dàj yàkàn nî dàj gùnùn hua sa 'ì ruhuâ Ma'an Cristo ni'in nê', ¹⁹ nî ga'hue gini'in nej suj dàj nìko 'ì ruhuâ Ma'an Cristo ni'in nej suj dadin' dānanj nìko huin sa 'ì ruhuaj dānj gà' da' nej sa gahuin chrun sta'u nej suj, da'nga nî gachra nìn' ruhuâ nimân nej suj ginun sa 'ì huà riñan Ma'an Ña'anj an.

²⁰ Dadin' dānanj ūta nùkuaj Ma'an Ña'anj an gà' da' daran' nej rasuun, nî ga'hue rikij nìko doj nej sa gachin' nî rikij nìko doj nej sa ganin' ruhuô' nî nùkuaj huà Ma'an nî ga'hue nađunaj nùn', ²¹ nî huê Ma'an huin sa gi'hiaj sà' ngà nej guì' huin si-nùhuì' Ma'an Jesús nî ngà daran' nej yi'nin' gà' gachin' da' 'ngo sientu, 'ngo sientu hio'o; nî huê danj huin.

Ma'an Espiritu Santo gi'hiaj nî ga'hue ga guñan ruhuô'

4 Nî gané dukuâ ga'a gi'hiaj nej sí nìkaj suun rayi'î Ma'an Señor, nî dugunin' gà'ij nej suj, nî gache hue'é nej suj dàj rún' gahuin chrun nej suj gi'hiaj Ma'an Señor nga gakin nej suj,

² gi'hiaj nej suj dàj rún' gi'hiaj nej sílij i, nî nìn gi'hiaj nej suj, nî ga nùkuaj ruhuâ nej suj nî ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj da' go'ngo nej dugui' nej suj, ³ gachín n'hia si dugu'nin' nej suj nî ginikaj dugui' nej suj nî gurugũñu'unj Ma'an

Espíritu Santo nej suj nì ga nùguàn'àn ruhuâ nej suj nì ga dìn'inj ruhuâ nej suj ngà nej dugui' nej suj; ⁴ dadin' daj rûn' hua ngo rìn nneè kúu nì daj rûn' hua 'ngo rìn Ma'an Espíritu Santo, huê danj gakìn nej suj nì guñan gànà'huij nej suj si ganahuin ra'a Ma'an Ña'anj an nej suj; ⁵ 'ngo rìn Ma'an Señor hua, nì 'ngo rìn huin sa guyumân ruhuô'; nì daj rûn' gidiganj gâtà' nne' huê danj gata' nne'; ⁶ nì 'ngo rìn Ma'an Ña'anj an hua nì huej huin Rej darûn', nì huej huin sa nìkaj sun riñan darûn', nì gi'hiaj sunj ngà darûn', nì nne ngà darûn'.

⁷ Sanì rikì Ma'an Ña'anj an si-sunu riñan da' go'ngo nê' daj rûn' garan' ruhuâ Ma'an Cristo rikij suun riñun'. ⁸ Rayi'î dan nì gata:

Gahui Ma'an Jesús ga'an yàtà'a, nì ginika ga'an nej guiì gi'hiaj gananj,

nì ga'huij gà'ì yì'nìn' nej suun riñan nej guiì dânj.

⁹ Nì nùnj huin si gataj nuguan' "gahui ga'an dânj rà'aj." Sê gà' sìnìn ginin ga'an nda gùnùn riki hio'óo rà' saj ûn'. ¹⁰ Ma'an sa gininj ga'anj dânj, huê gè Ma'an huin sa gahui ga'anj nda yichrá daran' nej yàtà'a, nì nne nikaj sunj riñan nej sa màn yàtà'a ngà nej sa màn riñan hio'óo. ¹¹ Nì huê Ma'an huin sa gi'hiaj yugui, nej sí ga'anj gidigân sìnìn si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an; nì gi'hiaj yugui nej sí ganata' daj gahuin; nì gi'hiaj yugui nej sí ganata' nuguan' gi'hiaj gananj nej guiì; nì gi'hiaj yugui nej sí ganikìn' dugumîn nej sô' ginikò' rukuj, nì gi'hiaj yugui nej sí gidigân, ¹² nì gi'hiaj yugui nej sí gèe guendâ gi'hiaj sun nej sô' si-sùnj, guendâ nagi'hiaj hue'ej nneè kú Ma'an Cristo, ¹³ nda gùchì' darûn' ga guñan ruhuô' nì guñan gùyùmàn ruhuô', nì gini'în' nda hue'ê chre daj rûn' ni'in Ma'an Cristo, nì gùchì' gahuin' daj rûn' huin ngo sí gi'hiaj sa nìkaa, nì gini'în' daj rûn' nìko ni'in Ma'an Cristo, ¹⁴ Da'nga nì sì gi'hiô' daj rûn' gi'hiaj nej silíj hua lij dadin' nda nanè chre nadunâ nej sô' sa ganîn ruhuâ nej sô', nì hio ganada'a nej sô' nej yì'nìn' nuguan' nàkà gidigân nej sí gidigañu'unj un, nì gunùkuaj nej sí dânj gidigañu'unj nej sô' nej sij dadin' ùta sà' mañan nej sô' nì sà' chrun nej sô' daj gidigañu'unj nej sô'

nuguan' gi'hiaj ga'anj ni'hia nej sij, ¹⁵ sani ga'min' nuguan' yàngà'a ni ga 'i ruhuô' ni'in' nej dugui', ni gun' riñan Ma'an Cristo ni gachi' gi'hia dadin' huej huin sa nikaj sun riñun', ¹⁶ ni da' hua gè nneè ku', ganakaj dugui' ni nikaj dugui' hue'ej ni 'nin siganinj nej dugui'ij ni guñan ganunj riñan daran' ninj dàj nanj hua Ma'an suun riñan da' go'ngo ninj, ni huê danj gachij guñan nneè ku' guendâ nagihiaj nukua ruhuâ nej ma'an nej dugui'ij ni guñan 'i ruhuâ ninj ni'in ninj nej dugui' ninj.

Ma'an Cristo gi'hiaj ni ganahuin nàkò'

¹⁷ Huê danj, ni gatâ, ni duguta sùnj riñan nej suj ngà siyugui Ma'an Señor: Ni si gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj a'ngô nej sí nàsìnùnj un dadin' gi'hiaj nej sô' sa a'nan' ganin ruhuâ da'nga nej sô', ¹⁸ dadin' gà' ganahuin rumin' da'nga nej sô', ni gi'hiaj anêj nej sô' ma'an nej sô' riñan nej sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an dagahuin nej sô' sani nitaj nùnj ni'in nej sô', ni gà' ganahuin sihiàj nimân nej sô', ¹⁹ nitaj nùnj nà'aj ñan nej sô', ni nngaj nej sô' ngà ahuin nanj nej siyànà ni ùta hio nej sô' guendâ gi'hiaj nej sô' ahuin nanj gakïn'. ²⁰ Sani nej suj ni nun gahuin chrun nej suj dânanj gi'hiaj Ma'an Cristo mánj, ²¹ si yàngà' hia gà' gunin nej suj, ni gà' gidigân Ma'an Jesús nej suj, ngà sa yàngà' hua riñan Ma'an. ²² Nga gahuin nej suj sí nàsìnùnj un ni gi'hiaj nej suj gakïn'in, hiaj ni gudunâj nej suj daran' nej gakïn' gi'hiaj nej suj nga nin' gâchin gin'i'in nej suj Ma'an Cristo, dadin' gà' gu'ñûn nej suj ngà nej gakïn'in sani man si gidigañu'unj un nej gakïn' dânj nanj ánj, ²³ ni ganahuin nàkà nanè nimân nej suj ngà da'nga nej suj riñan Ma'an Ña'anj an, ²⁴ ni ganahuin nej suj guiì nàkàa, ni ganakaj nej suj a'ngô raaj nej suj dàj rûn' garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni gi'hiaj nej suj sa nikaa ni si gi'hiaj nej suj gakïn'in ni gahuin nej suj guiì ga'min sa yàngà'a nanj ánj.

²⁵ Rayi'f dan, ni gudunâj nej suj nuguan' gidigañu'unj un ni ga'min nej suj nuguan' yàngà'a ngà da' go'ngo nej dugui' nej suj, dadin' 'ngo nneè kúu huin nej suj.

²⁶ Si nàsinùnj gina'an ruhuâ nej suj, ni'hiaj nej suj ni si gina'an nùgui ruhuâ nej suj, dadin' si gina'an nùgui ruhuâ nej suj, ni gakin'in huin nanj ánj, ²⁷ ni si ga'nin nej suj si gi'hiaj ganân sichre nej suj mánj.

²⁸ Sí gi'hiaj t_u, ni si gi'hiaj t_u sô' gà' mánj, ña'an huaj si gi'hiaj sun sô' ngà ra'a sô', ni gi'hiaj sô' sa sà'a, da'nga ni ga'hue girì' sô' sa gurugũnu'unj sô' riñan nej guiì ganiki.

²⁹ Gà' si 'ngo nuguan' kij huua si gahui ruhuâ du'hua nej suj mánj, ga'min nej suj nej nuguan' nagi'hiaj sà' nej guiì, da'nga ni gi'hiaj hue'ej nej guiì gunin nanj ánj.

³⁰ Ni si gi'hiaj nej suj si ganānin ruhuâ Ma'an Espiritu Santo huin si'hiaj Ma'an Ña'anj an, dadin' gà' gachri da'nga'a ruhuâ nimān nej suj ni ganahuin nej suj si'hia ni nga gùyùmān gui dunaninj nej guiì ni ganānin nej suj gi'hia.

³¹ Guxun nej suj riñan nej suj, daran' sa na'an chre ruhuâ dan ngà sa ga'man ruhuâ dan ngà sa hue chre dan, ni si gaguâj nej suj nej dugui' nej suj ni si ga'min yì'ì nej suj riñan nej dugui' nej suj ni si gi'hiaj yì'ì nej suj mánj. ³² Sa sinin da'hui nej suj gi'hiaj nej suj huin ni ga ni'ñanj nej suj ngà 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj, ni gurugũnu'unj nej suj ni ginikaj nej suj nimān niko ngà nej dugui' nej suj, dāj rŭn' ginikaj Ma'an Ña'anj an nimān niko rayi'f nej suj dadin' gà' naru'hue Cristo Ma'an rayi'f si-gakin' nej suj nanj ánj.

Gi'hiô' dāj rŭn' gi'hiaj nej guiì chrŭn garān da'nga ruhuâ

5 Gi'hiaj nej suj, dāj rŭn' gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, ni gŭrũgui' si huin nej suj da'ní Ma'an ni ũta 'ì ga ruhuaj ni'in nej suj. ² Ni ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj, dāj rŭn' 'ì ruhuâ Ma'an Cristo ni'in nej suj, ni gahuin 'ngo ofrenda ni naga'huij Ma'an rayi'f nej suj ni gahuij riñan Ma'an Ña'anj an ni huin datò' gin' daj a riñan Ma'an Ña'anj an.

³ Ni si gaché sigìchrà' nej suj ni si ga'min nej suj nuguan' kij huua ni si ganin ruhuâ nej suj ga doj rasun duhuee riñan nej suj, ni si ga nej gakin nānj siganin nej suj mánj, ni gi'hiaj nej

suj daj rûn' gi'hiaj nej sí gèe; ⁴ nì sî ga'min nej suj nuguan' dugû'na huaa nì nuguan' laká chre nì nuguan' nahia, dadin' nitaj si dũgùnàj huaj mánj, ga'min nej suj nuguan' sà'a yi'f Ma'an Ña'anj an. ⁵ Dadin' ña'an huaj si gini'in nej suj, si gà' si 'ngo nej guiì aché sîgìchrà' nì nej guiì a'min nuguan' kij huaa nì nej guiì ruhuâ gaj doj riñan, nì huin ninj daj rûn' huin guiì nnùn ña'anj riñan nej ña'anj gi'hiaj ra'a nej sí nanj ánj. Nì sî ga'hue giri' nì'hiaj ninj gane ninj ñan nne Ma'an Cristo nì sî giri' nì'hiaj ninj gane ninj ñan nne Ma'an Ña'anj an mánj. ⁶ Nì gà' si 'ngo nej suj sî ga'hue gidigañu'unj ngà nuguan' dugû'na hua; dadin' huê rayi'f nej nuguan' nânj nì gùyùmàn si-kastigû Ma'an Ña'anj an riñan nej guiì nitaj si dagahuin. ⁷ Nì sî gi'hiaj nej suj, daj rûn' gi'hiaj nej guiì dânj mánj.

⁸ Dadin' a'ngô diû nì gahuin nej suj guiì gi'hiaj gakïn'in, sanj hiaj nì huin nej suj guiì garánj da'nga' ruhuâ dadin' guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an Señor; nì gache nej suj daj rûn' gaché nej guiì huin da'ní Ma'an sa garánj da'nga' ruhuâ nanj ánj, ⁹ dadin' sa gùrùgui' gi'hiô' gi'hiaj Ma'an Espíritu Santo huin si gurgûñu'un', nì gi'hiô' sa nijkaa nì ga'min' nuguan' yàngà'a, ¹⁰ nadigi'ñûn nej suj ahuin sa garan' ruhuâ Ma'an Señor gi'hiaj nej suj nanj ánj. ¹¹ Nì sî gi'hiaj nej suj daj rûn' gi'hiaj nej guiì gi'hiaj gakïn'in mánj, sa da'hui nej suj gi'hiaj nej suj huin si dugunin gà'ì nej suj nej guiì gi'hiaj gakïn'in nanj ánj; ¹² dadin' giri'f sinà'áj a ga'min' rayi'f nej gakïn' gi'hiaj huì nej guiì dânj. ¹³ Sanj daran' nej gakïn' n'ñnj huì gi'hiaj nej guiì nì gùrùgui' man gi'hiaj sa yigîin, dadin' sa yigîin dânj gi'hiaj gùrùgui' daran'anj; ¹⁴ Rayi'f dan nì gatâ:

Gànà'nìnj ñan sò', dadin' atoj',
 nì ganach'f siganñnj nej nîman,
 nì gudugun Ma'an Cristo riñan' nì ga'hue garan da'nga'
 ruhuâ'.

¹⁵ Nì'hiaj sò' daj achê', nì ùta gudadû ga', nì sî gi'hiaj nej suj daj rûn' gi'hiaj nej guiì na'hue gayakaj guendâ mánj, gi'hiaj nej suj daj rûn' gi'hiaj nej guiì hue'ê chrûn, ¹⁶ nì garan sun

hue'ê nej suj diû, dadin' gui nnê' ni gui yî'li huin. ¹⁷ Huê danj ni, si gahuin nej suj nej sí gini'ñûn nda nanè chre mánj, sa gi'hiaj nej suj huin si hio garan da'nga ruhuâ nej suj ahuin sa garan' ruhuâ Ma'an Señor. ¹⁸ Ni si go'o nej suj nne berente, dadin' nga nangunê nej suj ni nun ni'in da'nga nej suj sa gi'hiaj nej suj, ni sa ginùn huin nej suj huin si gachinj nej suj ga'na' Ma'an Espíritu Santo ni gane ruhuâ nimân nej suj ni ganahuin nùkuaj nej suj gi'hia, ¹⁹ gahia nej suj riñan nej dugui' nej suj salmo ngà nej himno ni gachra nej suj chra' garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an ngà ruhuâ nimân nej suj; ²⁰ ni daran' diû gà'huì' nej suj siguruhuâ Ma'an Ña'anj huin Rej nê' rayi'î daran nej rasuun, ngà siyugui Ma'an si-Seño nê' Jesucristo.

Dagahuin nej suj riñan 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj

²¹ Dagahuin nej suj riñan 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj ni ginikaj chrej nej suj riñan Ma'an Ña'anj an.

²² Nej siyànà nne nika ni dagahuin ninj riñan nika ninj, dàj rûn' dagahuin ninj riñan Ma'an Señor, ²³ Dadin' sí huin sa a'nin' riñan nej siyànà, dàj rûn' nikaj sun Ma'an Cristo riñan si-nùhuij, Ma'an gi'hiaj gananj nej gui nìkò' rukuj ni huin ninj dàj rûn' huin nneè kú Ma'an. ²⁴ Ni dàj rûn' dagahuin nej gui huin si-nùhuì Ma'an Jesús riñanj, ni huê danj da'hui siyànà nne nika ni gadagahuin riñan nikaj ngà daran'anj.

²⁵ Nej suj sí nne nika ni ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nika nej suj, dàj rûn' 'ì ruhuâ Ma'an Cristo ni'in nej gui huin si-nùhuij ni naga'huij Ma'an rayi'î nej gui huin si-nùhuij,

²⁶ guendâ nagi'hiaj gej, ni nagi'hiaj sà'aj ni gana'ninj ngà nnee ni ngà nuguan'an nej gui huin si-nùhuij, ²⁷ gà' hua yugui gi'ñanj garan rà'a ngà si-nùhuij, ni da'hui nej gui huin si-nùhuij ga ninj dàj rûn' hua gatsì atsij nitaj si hua díin riñan ni nitaj si ganachran' riñan, da'hui gahuin sa gèe ni si ga gakin'in riñanj. ²⁸ Ni huê danj nanj da'hui nej sí hua nika ni ga 'ì ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' nika nej sô', dàj rûn' 'ì ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' nneè kú nej sô'. Ni sí 'ì ruhuâ ni'in nika, ni ma'an sô' 'ì ruhuâ sô'; ²⁹ dadin' gà' si 'ngo síi nitaj si gininj 'ì

nneè kú riñan, nì dāñùn guduyâ sô' nneè kú sô' nì dugumîn sô' nneè kú sô', nì gi'hiaj sô' dāj rûn' gi'hiaj Cristo ngà nej guiì huin si-nùhuij, ³⁰ dadin' huîn' nej yi'nin' huā riñan nneè kú Ma'an Cristo, huîn' nneè kú Ma'an. ³¹ “Rayi'î dânj, nì gudunāj sîi rej sô' ngà nni sô' nì ganahuin nùguàn'an sô' ngà nika sô' nì gahuin nguèj sô' dāj rûn' huin 'ngo rîn guiì.” ³² Ūta niko hui hua sa ganîn ruhuâ Ma'an Ña'anj an, sanì ñùnj nì ga'mînj rayi'î Ma'an Cristo ngà rayi'î nej guiì huin si-nùhuij. ³³ Huê danj nì, da' go'ngo nej suj nì ga 'i ruhuâ nej suj ni'in nej suj nika nej suj dāj rûn' ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ma'an nej suj; nì ginikaj chrej nej siyànàa riñan nika ninj.

6 Ngà siyugui Ma'an Señor nì dagahuin nej suj hua lij dânj, riñan rej nej suj ngà riñan nni nej suj; dadin' huê dânj huin sa nika. ² Sun giyi'nin' sinîn huin nânj: “Nì ginikaj chrej riñan re' ngà riñan nnî', dadin' nânj huin sun giyi'nin' sinîn gi'hiaj Ma'an Ña'anj an nì gata si huā sa rikij; ³ nì si gi'hiâ' dānanj nì ga'na' sa huā hue'ê riñan, nì gane nâ' riñan hio'óo.”

⁴ Nej suj huā da'ní, nì sî gi'hiaj nej suj si ginā'an ruhuâ nej da'ní nej suj ni'in nej sô' nej suj mánj, gidigân nej suj si gahuin chrûn nej sô' ginikaj chrej nej sô' riñan nej guiì nì nàgà'huì' nej suj chrej sà' garan' ruhuâ Ma'an Señor riñan nej da'ní nej suj.

⁵ Nej suj 'nînj gi'hiaj sun chre dânj, nì gadagahuin nej suj riñan si-yîru'hue nej suj nne riñan hio'ó nânj nì ginikaj chrej nej suj riñan nej sô' nì ginun yu'huì' ruhuâ nej suj, nì ga ninaj ruhuâ nimân nej suj ngà nej sô', nì gi'hiaj nej suj guenda si riñan Ma'an Cristo gadagahuin nej suj;

⁶ nì si man nga nikîn' si-yîru'hue nej suj gini'hiaj sô' nì gi'hiaj nej suj si ūta gi'hiaj sun nej suj, dadin' ruhuâ nej suj gùnàj hue'ê nej suj ngà nej sô', nì gi'hiaj sun nej suj ngà nda ruhuâ nimân nej suj nì gi'hiaj nej suj sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an, dadin' dāj rûn' huin si riñan Ma'an Cristo huin gi'hiaj sun nej suj; ⁷ nda nìhià' chre ga ruhuâ nej suj nì gunanj

gĩtsi nej suj riñan nej sô' nĩ si ganĩn ruhuâ nej suj si riñan nej sĩi gunânj gĩtsi nej suj dadin' riñan Ma'an Ña'anj an gunânj gĩtsi nej suj, ⁸ nĩ si huin nej suj nej sĩ 'nĩnj gi'hiaj sun chre nej si hua du'hue nej suj, nĩ da'hui nej suj gĩnĩ'in nej suj nĩ gi'hiaj nej suj sa sà'a, nĩ ganahuin ra'a nej suj sa sà'aj gi'hiaj Ma'an Señor.

⁹ Nĩ nej suj, huin yiru'hue dânj, nĩ huê dânj gi'hiaj nej suj ngà nej sĩ 'nĩnj gi'hiaj sun chre riñan nej suj, nĩ gudunâj nej suj guendâ gataj nej suj si dugua'ì nej suj doj nej sô', dadin' gà' ni'in nej suj si yàtà'a nne Ma'an si-Seño nej suj nĩ huêj huin Ma'an si-Seño nej sô' nej, nĩ gà' ni'in nej suj sisi sị gahuin Ma'an Señor ngà si 'ngo nej guiì mánj.

Nej sa rikĩ Ma'an Ña'anj an garrũn' mu'ũn'

¹⁰ Huê danj nanj nej suj, dìnĩnj ma'anj ngà siyugui Ma'an Señor nĩ gachĩnj nej suj si nagĩ'hiaj nũkuaj Ma'an Señor nej suj, ngà si-guesaj nĩ ngà sa nũkuaj Ma'an. ¹¹ Garán nej suj ma'an nej suj ngà daran' nej rasun girikĩ Ma'an Ña'anj an garan sun nej suj, da'nga nĩ ga'hue ganikĩn' ran nej suj nga ganĩn ruhuâ sa nàsà'a gidigañu'unj nej suj. ¹² Dadin' sê ngà nej guiì gutô' mánj, gutô' ngà sĩ huin ñaan, nĩ gutô' ngà sĩ nũkuaj, nĩ gutô' ngà nej sĩ gi'hiaj ganan yumiguì rumĩn' nânj, nĩ gutô' ngà nej stâdu huin si-'hiaj sa kij hua mán riñan nanèe.

¹³ Rayi'ĩ dan, nĩ gĩda'a nej suj daran' nej rasun hua yugui gi'hiaj Ma'an Ña'anj an guendâ garan sun nej suj nga gùtâ' nej suj, da'nga nĩ ga'hue gùnũkuaj nej suj nga gùyùmàn gui a'nan'an nĩ nga gisĩj gi'hiaj nej suj nej nânj nĩ ga yitĩnj ruhuâ nej suj. ¹⁴ Ga yitĩnj ruhuâ nej suj, nĩ dàj rũn' 'nĩnj ran nnĩnj 'nĩnj gatĩn stâdu huê danj dugumĩn' hue'ê nej suj nuguan' yàngà'a, nĩ garán nej suj ma'an nej suj ngà atsĩj aga'a nânj huin sa nĩkaa da'hui nej suj gi'hiaj nej suj, ¹⁵ nĩ dàj rũn' gi'hiaj nej sĩ ganachrĩj siganĩnj dakó huê danj gi'hiaj nej suj daran' diũ, nĩ ga'mĩn nej suj nuguan' gi'hiaj gananin nej guiì nĩ nuguan' gi'hiaj ga dìn'inj ruhuâ nej guiì nĩ gi'hiaj yugui nej suj ma'an nej suj. ¹⁶ Sa da'hui nej suj gĩda'a nej suj nĩ garán

nej suj ma'an nej suj huin si gùyùmàn yìtìnj ruhuâ nej suj, da'nga nì ga'hue guduna'àj nej suj daran' chrun stune' nnùn ña'an ga'nín sí kij huua ga'na' riñan nej suj. ¹⁷ Dàj rún' ga'nín stâdu si-nahui aga' sô' ahui sô' huê danj da'hui nej suj ga yìtìnj ruhuâ nej suj si gà' ganandin nej suj gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, nì si ni'in nej suj si gà' ganandin nej suj huê danj nì gida'a nej suj si-yití Ma'an Espíritu nì nânj huin si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an;

¹⁸ sa ña'an doj gi'hiaj nej suj huin si ga'min nej suj ngà Ma'an Ña'anj an, nì gachinj nej suj, nì ga'min nej suj daran' diû dàj rún gidigán Ma'an Espíritu Santo nì huê danj nanj dugumîn hue'ê nej suj daran' diû nì dugu'nin' nej suj nì sí gininaj ruhuâ nej suj guendâ gachinj ni'hiaj nej suj riñan Ma'an Ña'anj an rayi'í daran' nej sí gèe, ¹⁹ gi'hiaj nej suj sunuj u nì gachinj ni'hiaj nej suj rayi'í, nì nga naguchrá du'huá nì rikì Ma'an Ña'anj an nuguan'an nì gèrì' ruhuâj doj nga ga'min, da'nga nì gidigán nuguan' hua huì nuguan' gi'hiaj ganandin nej sí nàsìnunj un, ²⁰ rayi'í nej dânj nì huín sí ginikaj nuguan' ga'anj nì anumín ngà aga' kadena nì gèrì' ruhuâj dàj ga'min rayi'í Ma'an Señor, dadin' úta gachin si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an riñanj dàj da'huí ga'min.

Ga'nín sij nuguan' ni'ñanj ganahuij riñan nej dinînt

²¹ Daran' nej sun gi'hiâ, nì gànàtâ' dinînt Tíkiko sô' 'ì ruhuô' riñan nej suj nì ginì'in nej suj dàj huaj rayi'í, nì nùnj huin si gi'hiâ, nì huin sô' sí hue'ê dagahuin nì huin sô' sí ganata' si-nùguàn' Ma'an Señor, ²² huê rayi'í nânj ga'nín guchi' sô' riñan nej suj, da'nga nì ga'hue ginì'in nej suj rayi'í nej nùnj nì narìki sô' chrej nùkuaj ruhuâ riñan nimân nej suj.

²³ Ga dîn'inj ruhuâ nej suj huin dinînt, nì ginun sa 'ì ruhuâ Ma'an Ña'anj an ruhuâ nimân nej suj nì ginun ñan nej suj Ma'an Ña'anj huin rej Ma'an Señor Jesucristo. ²⁴ Gi'hiaj hue'ê Ma'an Ña'anj an ngà daran' nej guì 'ì ruhuâ ni'in Ma'an Señor ngà sa 'ì ruhuaj nìgànj nìn'. Nì huê danj huin nanj ánj.